

COLUMN HUGO VAN DER POEL

Sportmarktplein

Vereniging
Sport en Gemeenten

In de epiloog van de bundel *Geen sportcultuur zonder sportinfrastructuur. Management en marketing van sportaccommodaties en sportevenementen* van Scheerder en Vos (red.) (2015) introduceert de Vlaamse sportsocioloog Bart Vanreusel de metafoer van het 'sportmarktplein'. Hij zet het sportmarktplein af tegen het klassieke amfitheater, waar vooral naar sport(spektakels) wordt gekeken. In de vorige eeuw zijn we echter steeds meer zelf actieve sportbeoefenaren geworden, eerst in specifieke sportvoorzieningen (atletiekbanen, voetbalvelden, gymnastiekzalen), maar gaandeweg ook in multifunctionele accommodaties (sporthallen) en in de openbare ruimte. In de woorden van Vanreusel: "Sportvoorzieningen werden marktpleinen voor beweegcultuur."

Het sportmarktplein is een prikkelende metafoer, omdat het zo veel verbindingen legt tussen ogenschijnlijke tegenpolen. Een markt is een verbinding tussen publiek en privaat en tussen ruil en samenwerking. Een markt kan permanent of tijdelijk zijn, en een markt heeft zowel een organisatorische als een fysieke component; in 'sportmarktplein' onderstreept door toevoeging van het woord 'plein'. Als we met deze metaforische blik kijken naar de Wet Markt en Overheid, dan krijg je ogenblikkelijk een vreemd gevoel bij het woord 'markt'. Er bestaan namelijk geen markten zonder overheden. Een markt is letterlijk en figuurlijk een publieke voorziening, waarin of waardoor private belangen op een ordentelijke wijze kunnen worden nagejaagd. Het prioriteren van het private belang in de Wet Markt en Overheid wordt door de Nederlandse overheid bij wet geregeld, en is zelf weer een uitvloeisel van regelgeving op EU-niveau, waar 28 EU-overheden gezamenlijk één Europese markt

creëren. Kortom, er is niets 'natuurlijks' aan de markt of de Wet Markt en Overheid: dit zijn uitkomsten van politieke processen en besluitvorming. Voor een beter begrip had de Wet Markt en Overheid dan ook beter Wet Bedrijf en Overheid kunnen heten, of nog beter: Wet Publieke Zorg voor Private Belangen.

Het is een breed gedragen veronderstelling dat het najagen van privaat belang uiteindelijk collectief het meeste geluk oplevert en het daarmee een publiek belang is om dit te bevorderen. In het midden latend of deze veronderstelling juist is, is het zo bezien zowel een publieke taak als een publiek belang om te zorgen voor een goede marktordening. Betrekken we dit op sport, dan wordt de vraag hoe een ideaal sportmarktplein eruitziet. Wat dient hoe publiek geregeld te worden, zodanig dat het najagen van private belangen ordentelijk gebeurt en met optimaal profijt voor alle betrokkenen? De meest prangende vraag hierbij is waar de grens moet worden getrokken tussen vrij toegankelijk en te gebruiken infrastructuur (Het marktplein: De sporthal? Het sportpark? Het recreatieterrein?) en het door private belangen gestuurde aanbod (De marktkramen: De voetbalclub? De zeilvereniging?).

In de discussie over de Wet Markt en Overheid speelt nu vooral de vraag of het publieke of gesubsidieerde aanbod niet concurreert met het private aanbod. Dus of de fitnesskraam geen last ondervindt van de gesubsidieerde verenigingskraam langs zij op hetzelfde sportmarktplein. Zou het niet interessanter zijn na te denken over de zorg voor en ordening van het sportmarktplein, vanuit het idee dat we dat plein zodanig moeten zien in te richten dat alle private sportbelangen kunnen profiteren?

Hugo van der Poel is directeur van het Mulier Instituut